Itämaisten kissarotujen suusairaudet ja niiden taustatekijät

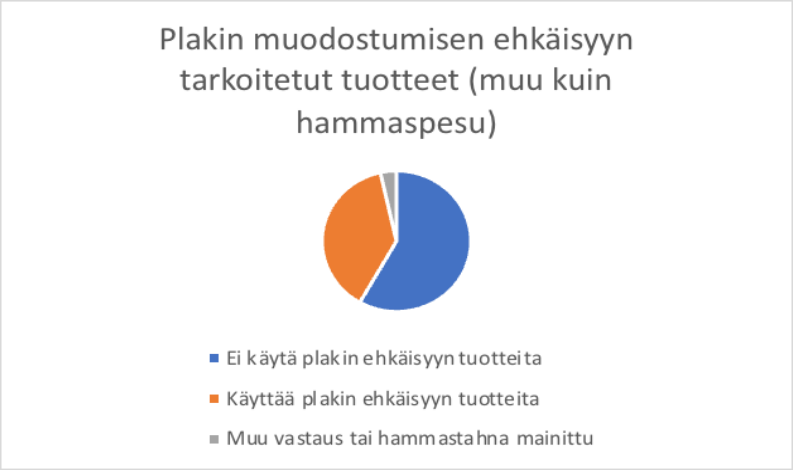
Itämaisten kissarotujen rotuyhdistykset Bajava ry ja Siam-Orient kissayhdistys ry sitoutuivat rotujen KTOn (Kasvatuksen tavoiteohjelma) yhteydessä kartoittamaan lisää rotujen hammasterveyttä. Keväällä 2026 tehtiin yhteistyössä kysely kissojen hammashoidon rutiineista ja hammasterveydestä. Kysely keräsi aukioloaikana 201 vastausta.

Kyselyn tuloksista selvitettiin hammashoidon rutiineja, hammassairauksien esiintyvyyttä ja taustatekijöitä, kuten ruokintatottumuksia, sairastettuja virustauteja, kissan väriä ja diversiteettiä. Rodun yhteys riskiin suusairauksille on noussut tutkimuksissa eri tavoin esille. Suomalaisen ja Ison-Britannian aineiston mukaan itämaisilla roduilla on kohonnut riski erityisesti hammassyöpymiin, Kiinassa toteutettu tutkimus ei todennut vastaavaa riskiä (4, 5, 6). Nyt kerätyn aineiston tilastollista vertailua toteutettiin tekoälyn, sekä Leena Boswellin ja Elina Väyrysen toteuttaman tilastollisen vertailun avulla. Mahdolliset lisäkysymykset aineistoon perustuvan hampaiden kotihoidon, röntgenkuvauksen, diversiteetin ja kissojen värin osalta voi suunnata Bajava ry:lle. Tiedustelut ruokavalion ja virusten yhteydestä suun terveyteen kannattaa suunnata Siam-Orient ry:lle.

Kotihoidon vaikutus suun terveydelle

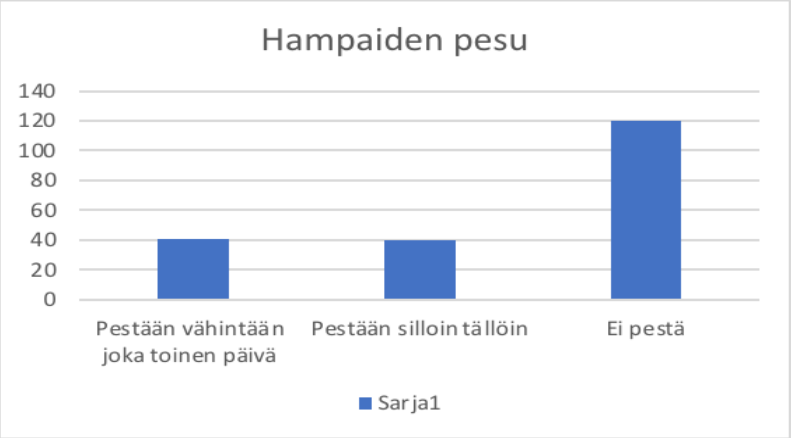
Aineiston perusteella ei voitu luotettavasti arvioida kotona suoritettavan hammashoidon yhteyttä suun terveyteen, sillä suurin osa vastaajista ei hoitanut kissan hampaita lainkaan kotihoidolla. Kyselyn avulla ei saatu selvitettyä miksi kissojen suun kotihoito on vähäistä. Mikäli itämaisten kissojen suun terveydenhoitoa kartoitetaan uudelleen, olisi hyvä selvittää, johtuuko hoitorutiinien puute tiedon puutteesta hammashoidon vaikutuksesta suun terveyteen, kissojen hoidettavuuteen liittyvistä tekijöistä vai muista syistä.

Kyselyssä kartoitettiin vastaajien käyttämiä plakin muodostumisen ehkäisyyn tarkoitettuja tuotteita. Vastaajista suurin osa (117) ei käyttänyt tuotteita. Tuotteita käytti 77 vastaajaa ja 7 vastaajaa vastasi muita tietoja. Suosituimpia plakinehkäisytuotteita olivat veteen lisättävät tuotteet, joita käytettiin 39 kissalle.

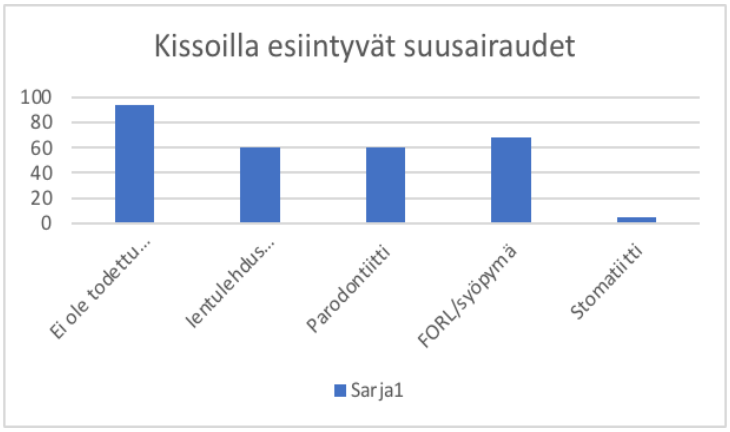
Hampaiden peseminen ei ollut kissoilla kovin yleistä. Kissoista suurimman osan, eli 120 kissan hampaita ei pesty lainkaan. Kissojen ja koirien suusairauksien erikoistuneet eläinlääkärit suosittelevat hampaiden pesemistä päivittäin. Tutkimustuloksia hampaidenpesun ja muiden hammastuotteiden vaikutuksesta

suun terveyteen ei ole lähiaikoina julkaistu. 2000-luvun alun tutkimusten tulokset aiheesta ovat ristiriitaisia (2). Sen sijaan plakin kertymisen rytmi tiedetään aiempien tutkimusten pohjalta (2).Tutkimusten mukaan plakkia alkaa kertyä hampaisiin jo kahden päivän päästä harjaamisesta. Tuloksia analysoitaessa pesutavat luokiteltiin siksi kategorioihin: ei pestä, pestään vähintään joka toinen päivä ja pestään satunnaisesti.

Kissojen hampaita pestiin vähintään joka toinen päivä 41 kissan kohdalla ja satunnaisesti 40 kissan kohdalla. Yhden kissan päivittäinen hampaiden pesu oli lopetettu, kun kaikki hampaat oli jouduttu pesusta huolimatta poistamaan suusta. Kissan kanssa harjoiteltiin hammaspesua viidessä tapauksessa ja ne on luokiteltu ryhmään satunnaisesti.

Kyselyssä kartoitettiin suusairauksien esiintyvyyttä. Noin puolella kyselyn kissoista (94 kissaa) ei ollut todettu eläinlääkärin toimesta suusairauksia. Vastaavasti 107:llä kissalla oli todettu yksi tai useampi suusairaus eläinlääkärin toimesta. Todetuista sairauksista ientulehdusta (60 kissaa), parodontiittia (60 kissaa) ja syöpymää/FORL (68 kissaa) esiintyi tasaisesti. Monella kissalla oli todettu kaikki kolme sairautta. Osalle kissoista oli merkitty pelkästään syöpymät löydöksiksi. Stomatiittiä kerrottiin esiintyneen viidellä kissalla.

Sairauksien esiintymistä verrattiin kissan hammashoitorutiineihin. Tuloksista ei kuitenkaan voida tehdä tilastollisesti päteviä johtopäätöksiä, sillä hoitotoimenpiteiden alaryhmien koko muodostui hyvin pieneksi (noin 20 kissaa). Pienissä ryhmissä yksilöllisten erojen merkitys kasvaa ja vääristää helposti tuloksia.

	Kissoja yht.	Ei ole todettu mitään	Ientulehdus (Gingiviitti)	Parodontiitti	FORL/ syöpymä	Stomatiitti
Pestään vähintään joka toinen päivä	41	22	12	10	11	2
Pestään silloin tällöin	40	18	12	11	11	0
Ei pestä	120	53	36	38	45	3

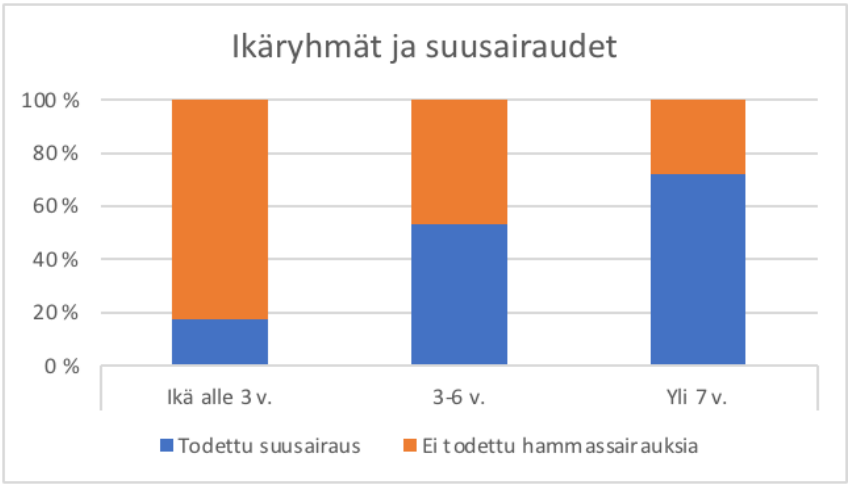
Sairauksia esiintyi jokaisessa kissaryhmässä. Kissojen kohdalla, joiden hampaita ei pestä oli sairauksien prosentuaalinen suhde hieman suurempi (56 %:lla todettu jokin hammassairaus), kuin niillä, joiden hampaita harjattiin (46 %:lla todettu jokin hammassairaus). Tässä luokittelussa ei kuitenkaan huomioitu kissojen ikää eri alaryhmissä, eli ero saattaa selittyä myös sillä, että nuorempien kissojen kohdalla hammashoitorutiinit ovat yleisempiä. Vastaavaa arviointia olisi mielekästä tehdä suuremmalle määrälle kissoja, jotta tutkimukselle saataisiin tilastollinen merkittävyys.

Lisättäessä luokitteluun plakin ehkäisyn tuotteiden käyttö, ryhmien kissamäärät ja tilastollinen relevanssi pienenevät entisestään. Ryhmien koon vuoksi niiden välisillä eroilla ei ole tilastollista pätevyyttä. Kyselyssä ei kartoitettu tietoa, oliko hampaiden pesu aloitettu ennen vai jälkeen eläinlääkärin löydöstä suusairaudesta. Mikäli suun terveyttä kartoitetaan myöhemmin uudelleen, tulisi varmistaa tieto suun kotihoitotoimenpiteiden aloitusajankohdasta ja eritellä löydetyt suusairaudet ennen ja jälkeen hampaiden harjaamisen aloituksen. Hampaiden harjauksen merkitystä suusairauksien etenemiseen voidaan lopulta luotettavasti arvioida vain seuraamalla identifioitujen kissojen hoitorutiinien vaikutusta niiden suuterveyteen.

	Kissojen määrä	Ei ole todettu mitään	Ientulehdus (Gingiviitti)	Parodontiitti	FORL/syöpymä	Stomatiitti
Hammaspesu, ei ehkäisytuotteita	15	6	7	6	5	1
Hammaspesu, plakin ehkäisytuotteet	26	14	5	4	9	1
Ei hammaspesua(tai harvemmin kuin joka toinen päivä), ei ehkäisytuotteita	107	44	31	36	41	2
Ei hammaspesua(tai harvemmin kuin joka toinen päivä), käytetään plakinehkäisytuotteita	53	29	15	16	13	1
YHT. Kissoja	201	94				

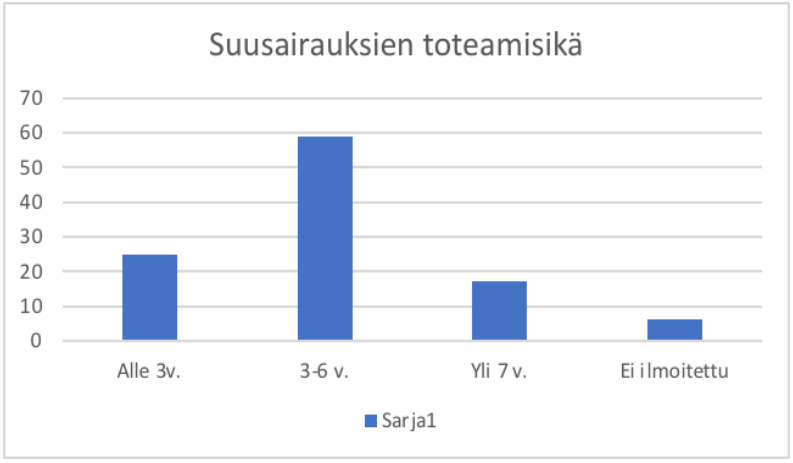
Tässä tutkimuksessa kissat jaettiin kolmeen ikäryhmään; alle 3-vuotiaisiin, 3-6-vuotiaisiin ja yli 7-vuotiaisiin. Jaottelun perusteena käytettiin rotujen hammasröntgensuositusta (3 v.) ja näyttelyiden veteraanijaottelua.

Suusairauksien todennäköisyys lisääntyi kissan iän kasvaessa. Samaan tulokseen on päädytty useissa kissojen terveystutkimuksissa, kuten Suomessa kerätyn laajan aineiston lisätutkimuksessa syöpymien ilmenemisestä kissoilla (4). Alle 3-vuotiailla kissoilla suusairauksia oli todettu vain kahdeksalla kissalla ja 37 kissalla ei ollut todettu suusairauksia. Keski-ikäisillä (3-6 v.) kissoilla todettuja suusairauksia oli 39 kissalla ja 34 kissalla ei ollut todettu suusairauksia. Vanhimman kissaryhmän kohdalla suhdeluku oli kääntynyt päinvastaiseksi, 60 kissalla oli todettu suusairaus ja 23 kissalla ei.

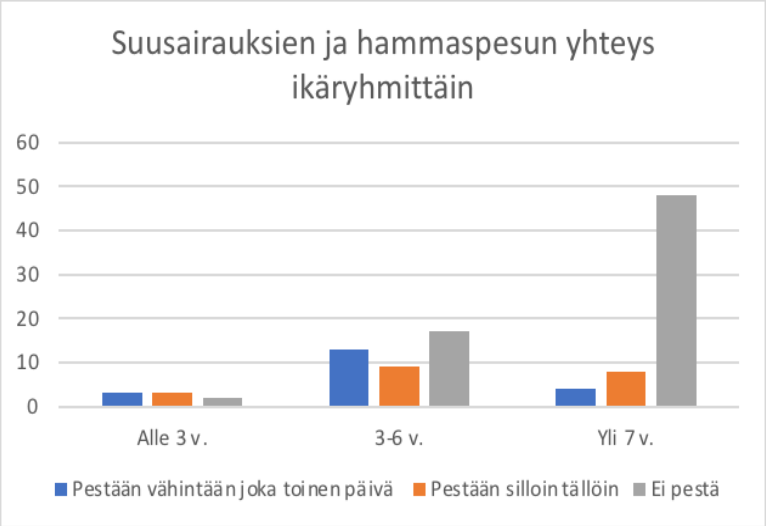

Suusairaus todettiin yleisimmin keski-ikäisellä kissalla (3-6-vuotiaat). Suusairauksia oli todettu yhteensä 107 kissalla, joista 25 löydöstä oli tehty alle kolmivuotiaana, 56 ikävälillä 3-6 ja 17 yli 7-vuotiaana. Keski-ikäisten kissojen ryhmässä lähes puolet suusairauksista oli huomattu 3-vuotiaana (24 kissaa). Seitsemän kissan kohdalla suusairauden löytymisajankohtaa ei oltu kerrottu.

Tuloksen perusteella voidaan todeta, että itämaisten kissojen hampaat kannattaa röntgenkuvata viimeistään kolmevuotiaana, ellei omistaja tätä aikaisemmin ole huomannut selkeitä hammaskivun merkkejä tai sukulinjassa tiedetä esiintyvän paljon hammasvaivoja nuorilla kissoilla.

Vertailtaessa suusairauksien ilmenemisen ja hammaspesun yhteyttä ikäryhmittäin, oli huomionarvoista, että eniten hammassairauksia esiintyi yli 7-vuotiailla kissoilla, joiden

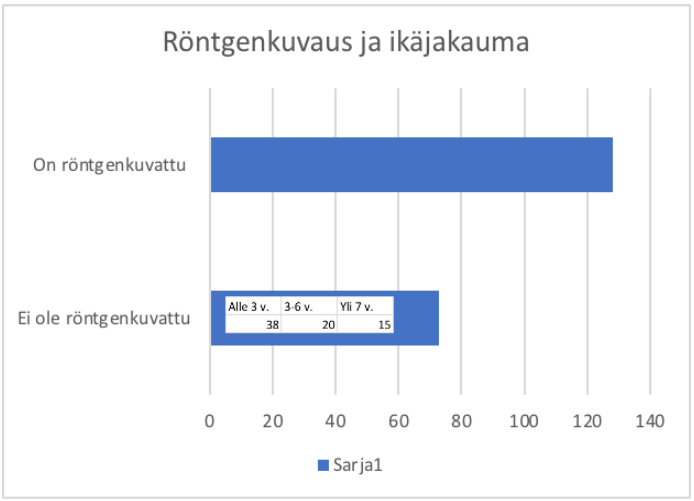

hampaita ei pestä (48 kissaa). Kaavion pylväät kuvaavat hammassairauksien esiintyvyyttä eri ikäryhmittäin. Tämän selvityksen tietojen avulla ei voitu päätellä johtuiko tulos siitä, että yli 7-vuotiaiden kissojen hampaita pestiin yleisesti vähemmän kuin nuorempien kissojen hampaita.

Röntgenkuvaus

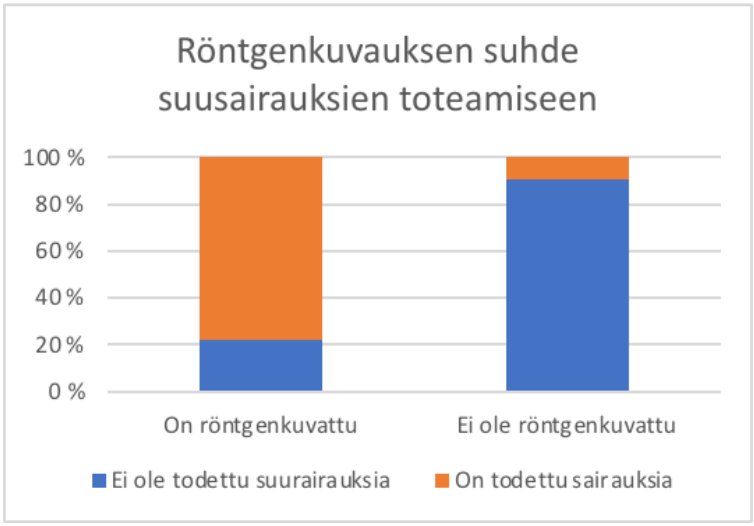
Kaikista tutkimukseen osallistuneista kissoista 128 kissan suu oli röntgenkuvattu yhden tai useamman kerran. Vastaavasti 73 kissan suuta ei oltu röntgenkuvattu. Oheisesta kaaviosta ilmenee, että suurin osa kuvaamattomista kissoista oli alle 3-vuotiaita. Kissoista

46 oli kuvattu 4-vuotiaana tai vanhempana ja kaikki muut kissat oli kuvattu ensimmäisen kerran 3-vuotiaina tai nuorempina.

Tutkittaessa röntgenkuvauksen yhteyttä suusairauksien toteamiseen huomattiin, että kuvauksella ja suusairauksien löytymisellä oli vahva yhteys. Kissoista, joiden suuta ei ollut kuvattu, löytyi suuri määrä niitä kissoja, joilla ei tässä kyselyssä ollut todettu suusairauksia (66 kissaa) ja vain 7:llä kissalla oli todettu joku suusairauksista ilman röntgenkuvausta. Sen

sijaan röntgenkuvatuista kissoista 100:lla oli todettu joku suun sairauksista ja 28 kissalla ei ollut todettu suun sairauksia kuvauksen avulla.

Tulosten tarkastelun yhteydessä tarkasteltiin tarkemmin myös 23:n yli 7-vuotiaan kissan joukkoa, joilta ei ollut löytynyt suusairauksia. Kissojen tiedoista yritettiin selvittää yhtenäisiä tekijöitä, jotka ovat suojelleet niitä hammassairauksilta. Tarkastelun yhteydessä selvisi, että 11:n tämän joukon kissan suuta ei ollut röntgenkuvattu, tai niiden hampaita ei harjattu. Röntgenkuvauksen perusteella täysin terveeksi suusairauksien osalta todettuja yli 7-vuotiaita kissoja oli tutkimuksessa vain 12 kissaa. Näistä kissoista kahdeksalta oli poistettu hammaskiveä. Tämä 12 kissan joukko on liian pieni tarkempaan tilastolliseen tarkasteluun.

Sairastuvuus ja väri

Kissan väri otettiin mukaan kyselyyn koska koska punageenin ja hammassairauksien välillä on epäilty yhteyttä [1] Tutkimuksessa löydettiin yhteys varhain alkavan gingiviitin ja punageenisten kissojen välillä. Hammaskartoitustutkimuksessa kissat jaettiin värien mukaan kolmeen ryhmään, punaiset, käsittäen punaiset, cremet, kilpikonnat, sekä tabby- että yksiväriset punageeniset (ryhmä Punaiset) valkoiset, joiden genotyyppi oli tuntematon sekä muut värit (Ryhmä Muu) käsittäen kaikki muut värit. Punaisessa ryhmässä oli 46 kissaa, Muu-ryhmässä 145 kissaa ja valkoisissa 11 kissaa. Valkoiset jätettiin pois gingiviittivertailusta pienen lukumäärän vuoksi. Ryhmät jaettiin iän mukaan kolmeen ryhmään, 0-2-vuotiaat, 3-6-vuotiaat ja 7 vuotiaat ja sitä vanhemmat. Ryhmäjako näkyy taulukossa 1.

Väri	Kissojen lukumäärä	Ikä vuosina	Ryhmän keski-ikä
Punainen	10	0-2	1,1v
Punainen	15	3-6	4,1v
Punainen	21	7-15	9,9v

Muu	32	0-2	1,4v
Muu	52	3-6	4,2 v
Muu	61	7-15	10,5v
Valkoinen	3	0-2	1,0v
Valkoinen	6	3-6	3,7v
Valkoinen	2	7-15	12,5 v

Taulukko 1. Ryhmäjako värin ja iän mukaan

Hammassairaudet yleistyvät iän mukana, mikä näkyy selvästi myös taulukossa 2. Sen sijaan punageeniset kissat eivät tämä aineiston mukaan ole yliedustettuna sairastuneiden joukossa aivan nuorinta ikäluokkaa lukuunottamatta. Päinvastoin sairastuvuus on muissa väriryhmissä prosentuaalisesti suurempaa yli kolmevuotiailla kissoilla (taulukko 2.)

Väri	Sairastuneet kissat lukumäärä	Sairastuvuus %	Ikä vuosina	Ryhmän keski-ikä
Punainen	2	20%	0-2	1,1v
Punainen	6	40%	3-6	4,1v
Punainen	12	57%	7-15	9,9v
Muu	6	19%	0-2	1,4v
Muu	31	60%	3-6	4,2 v
Muu	45	74%	7-15	10,5v
Valkoinen	0	0%	0-2	1,0v
Valkoinen	2	33%	3-6	3,7v
Valkoinen	2	100%	7-15	12,5 v

Taulukko 2.Eriväristen kissojen sairastuvuus eri ikäryhmissä

Jos poistetaan muut sairaudet ja katsotaan pelkästään gingiviittiin sairastuneita, kuten mainitussa tutkimuksessa, jakauma ei juuri muutu (taulukko 3). Punaiset ovat edelleen hieman yliedustettuina alimmassa ikäryhmässä, mutta jo 3-6-vuotiaiden ikäryhmässä tilanne muuttuu punaisten eduksi ja muunväristen sairastuvuus on huomattavasti suurempaa. Punageeniset kissat ovat tässä aineistossa hieman muita nuorempia keskimäärin ja ryhmä on selkeästi pienempi, joten tästä tuloksesta ei kannata vetää kovin pitkälle meneviä johtopäätöksiä.

Väri	Gingiviittiin sairastuneet lukumäärä	Gingiviittiin sairastuneet %	Sairastuneiden ikäjakauma vuosina	Ryhmän keski-ikä
Punainen	2	20%	0-2	1,1v
Punainen	4	27%	3-6	4,1v
Punainen	6	29%	7-15	9,9v
Muu	5	16%	0-2	1,4v
Muu	18	35%	3-6	4,2 v
Muu	22	36%	7-15	10,5v

Taulukko 3.Gingiviittiin sairastuneet väriryhmittäin

Kissaflunssan vaikutus suun terveyteen

Keinoälyn avulla vertailtiin kissaflunssan ja hammassairauksien yhteyttä. Kissaflunssan sairastaneilla kissoilla näyttää olevan selvästi enemmän kaikkia hammassairauksia, ja täysin terveiden kissojen osuus putoaa kissaflunssan sairastaneilla puolesta vain kolmannekseen (30 %). Aineiston haasteena ollut ikävääristymä nousee esiin myös kissaflunssavertailussa. Vanhempien kissojen osuuden korostuessa myös sairauksien osuus korostuu. Kun rajataan tarkastelu 3-10-vuotiaisiin kissoihin, saadaan seuraava vertailu kissaflunssataustan vaikutuksista.

Hammassairaus (3–10 v.)	Ei kissaflunssataustaa (96 kissa)	Sairastanut kissaflunssan (21 kissaa)
Ei todettu mitään sairautta (Terveet)	**41,7 %**	**33,3 %**
Ientulehdus (Gingiviitti)	**33,3 %**	**42,9 %**
Parodontiitti	**32,3 %**	**38,1 %**
Hammassyöpymä (TR/FORL)	**32,3 %**	**52,4 %**

Keinoälypohjainen analysointi selvitti, että flunssan sairastaneilla kissoilla esiintyy enemmän ientulehdusta (42,9 % vs 33,3 %) ja parodontiittia (38,1 % vs 32,3 %). Tämä vastaa hyvin eläinlääketieteellistä tunnettua ilmiötä: esimerkiksi kalikivirus (FCV) ja herpesvirus (FHV-1) voivat aiheuttaa kroonista suutulehdusta ja vaurioittaa suun limakalvoja pysyvästi, mikä altistaa kissan jatkuville ienongelmille läpi elämän.

Flunssataustaisilla kissoilla oli merkittävästi enemmän hammassyöpymädiagnooseja (52,4 %) kuin kissoilla, jotka eivät olleet sairastaneet kissaflunssaa (32,3 %). Vaikka TR/FORL:n tarkkaa syytä ei tiedetä, useissa tutkimuksissa on spekuloitu, että suun krooniset tulehdustilat (kuten flunssavirusten laukaisemat) aktivoivat odontoklasteja eli hampaan kudosta syöviä soluja.

Kissaflunssan sairastaminen – oli kyseessä sitten kaliki, mykoplasma tai herpes – näyttää tämän aineiston pohjalta olevan selvä riskitekijä myöhemmille hammasongelmille. Toivottavasti aiheesta saadaan myöhemmin tarkempaa tietoa eri tutkimusten kautta.

Ruokintatapojen vaikutus suun terveyteen

Aineistossa tutkittiin keinoälyavusteisesti kuiva-, märkä-, raaka- ja kotiruoan sekä ruokintatiheyden yhteyttä todettuihin hammassairauksiin. Aikaisemmissa tutkimuksissa ruuan koostumuksella ja hammassairauksien esiintymisellä on todettu yhteys (3,8). Yksittäisellä ruokatyypillä ei tässä tutkimuksessa havaittu johdonmukaista yhteyttä sairastuvuuteen ikä huomioiden. Ruokintatiheyden mukaan havaittiin eroja, mutta niitä voivat selittää sairauden jälkeen muuttunut ruokinta ja erot hammasröntgeniin päätymisessä. Tulokset eivät osoita, että jokin ruokintatapa ehkäisisi tai aiheuttaisi hammassairauksia.

Analyysi kattoi kaikki 201 kissaa. Ruokatyypit käsiteltiin erillisinä kyllä/ei-muuttujina, joten sama kissa saattoi kuulua useaan ruokaryhmään. Sairaudeksi luokiteltiin eläinlääkärin toteama gingiviitti, parodontiitti, FORL/TR tai stomatiitti. Raakavertailujen lisäksi yhteyksiä tarkasteltiin ikäryhmittäin vakioidulla Mantel–Haenszelin ristitulosuhteella (OR). Ruokintatiedot kuvaavat kyselyhetkeä, eivät välttämättä sairautta edeltänyttä ruokintaa.

Tulokset: ruokatyypit

Ruokatyyppi	Käyttäjiä (n)	Sairaus: käyttää	Sairaus: ei käytä	Ikävakioitu OR
Kuivaruoka	186	51,1%	73,3%	0,39
Märkäruoka	187	52,9%	50,0%	0,96
Raakaruoka	93	50,5%	54,6%	1,17
Kotona kypsennetty	45	51,1%	53,2%	1,00

Märkäruoan ja kotona kypsennetyn ruoan käyttäjien sairastuvuus oli käytännössä sama kuin ei-käyttäjillä. Raakaruokaa saavilla sairausosuus oli raakavertailussa hieman pienempi, mutta ikävakioinnin jälkeen yhteys kääntyi lievästi toiseen suuntaan eikä viitannut suojaavaan vaikutukseen. Kuivaruoan käyttäjillä sairausosuus oli pienempi kuin ei-käyttäjillä, mutta ei-käyttäjiä oli vain 15, joten tulos on epävakaa.

Tulokset: ruokintatiheys

Ruokintatiheys	Kissoja (n)	Sairaus	Hammasröntgen	Ikävakioitu OR
Aina saatavilla	52	32,7%	48,1%	0,29
2 kertaa päivässä	28	53,6%	60,7%	0,80
3 kertaa päivässä	54	63,0%	72,2%	1,64
Yli 3 kertaa päivässä	67	59,7%	68,7%	2,29

Ruokintatiheyden erot olivat suurempia, mutta useammin ruokitut kissat olivat myös useammin hammasröntgenkuvattuja. Lisäksi suukipu tai hampaiden poistot voivat johtaa pienempiin ja tiheämpiin annoksiin, jolloin ruokintatiheys on sairauden seuraus eikä syy.

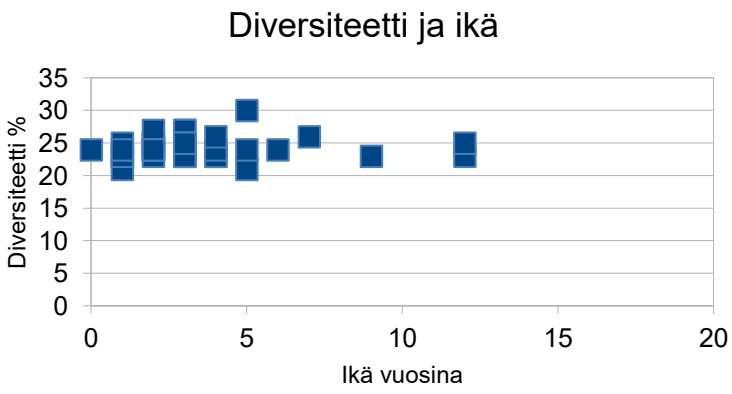
Yleisimmät ruokintayhdistelmät					
Ruokintayhdistelmä	**n**	**Sairaus**	**FORL/TR**	**Hampaita poistettu**	**Keski-ikä**
Kuiva + märkä	73	49,3%	31,5%	50,7%	6,8
Kuiva + märkä + raaka	60	53,3%	31,7%	45,0%	5,6
Kuiva + märkä + kotiruoka	23	56,5%	39,1%	65,2%	6,7
Kuiva + märkä + raaka + kotiruoka	17	41,2%	35,3%	35,3%	4,9
Märkä + raaka	9	66,7%	55,6%	66,7%	6,4

1.Aineisto ei tue väitettä, että kuiva-, märkä-, raaka- tai kotiruoka yksin ehkäisisi hammassairauksia.
2. Ruokavaliota ei tule käyttää hammassairauden seulontakeinona.
3. Ruokinnasta riippumatta suositellaan säännöllistä eläinlääkärin suun tutkimusta ja tarvittaessa koko suun hammasröntgenkuvausta.
4. Plakin mekaaninen hallinta, ensisijaisesti hampaiden harjaus, on perusteltu perushoito.
5. Jatkotutkimuksessa tulisi kerätä ruokintahistoria ennen diagnoosia sekä vakioida ikä, rotu, röntgenkuvaus ja aiemmat hammastoimenpiteet.

Kyseessä on poikkileikkaava omistajakysely, joten syy–seuraussuhteita ei voida päätellä. Ruokien suhteet ilmoitettiin vapaana tekstinä, minkä vuoksi annoskohtaisia vaikutuksia ei voitu luotettavasti analysoida. Useiden ruokintayhdistelmien ryhmät olivat pieniä. Diagnostiikan kattavuus vaihteli ruokintaryhmien välillä, ja ruokintaa on voitu muuttaa jo todetun hammassairauden vuoksi.

Diversiteetti

Kyselyn yhteydessä kartoitettiin kissojen diversiteettiä, jotta voitaisiin vertailla sen yhteyttä suusairauksien esiintymiseen. Diversiteetti oli tiedossa 36 kissalla. Diversiteetti vaihteli välillä 21% ja 30% keskiarvon ollessa 24,4%. Iän mukaan

diversiteetit vaihtelivat kuvan 1. mukaisesti.

Hammassairauksien esiintyminen ei tässä aineistossa korreloi diversiteetin kanssa, vaikka taulukosta voi saada sen käsityksen että pienemmän diversiteetin omaavat kissat sairastuvat hieman nuorempana. Otanta on kuitenkin niin pieni, että tulokset ovat todennäköisesti pelkkää sattumaa eikä diversiteetin ja hammassairauksien välistä yhteyttä tästä aineistosta voi päätellä.

Diversiteetti (kissojen lukumäärä)	**Kissojen keski-ikä**	**Sairastuneiden kissojen sairastumisikä**	**Ei todettu sairauksia (%)**	**Todetut hammassairaudet**
21% (2)	3 v	Alle 1v	1 (50%)	gingiviitti
23% (10)	4,2v	Alle 1v -3v	7(70%)	parodontiitti, gingiviitti, FORL, krooninen limakalvontulehdus
–24 %(11)	2,8v	1v-3v	9 (81%)	gingiviitti, FORL, parodontiitti x2
25 %(7)	3,7v	2v-3v	3 (42%)	FORL x2, parodontiitti x2
26 %(2)	5,5v	3v	0 (0%)	FORL, parodontiitti
27 %(3)	2,6v	2v	1 (33%)	Gingiviitti x2 parodontiitti x2
30% (1)	5v	-	1 (100%)	-

Johtopäätökset

Itämaisten kissojen hammaskartoituksen perusteella ei voida tehdä tilastollisesti päteviä päätelmiä. Kartoitus antoi tietoa hammaspesun yleisyydestä roduilla, hampaiden kuvaamisesta ja suun sairauksien esiintyvyydestä. Hammassairauksilla voi olla myös geneettisestä alttiutta. Kasvattajien suositellaan seuraavan tarkasti omien linjojensa hammasterveyttä.

Kissaflunssan sairastamisella näyttää olevan yhteys hammassyöpymiin. Siksi kissan suun tila kannattaa tarkastaa flunssan sairastamisen jälkeen. Kissan värillä ei tämän aineiston perusteella näyttänyt olevan tilastollista merkitystä suusairauksien esiintyvyyteen. Diversiteetin yhteyttä suun terveyteen ei pystytty tämän aineiston avulla päättelemään. Minkään ruokavalion ei voida todeta yksin ehkäisevän hammassairauksia.

Eläinlääkärien kokemuksen perusteella voidaan todeta hammaspesun olevan kotihoidon tärkein ennaltaehkäisevä keino suusairauksien hillintään (7). Suunhoito-ohjeita löytyy kotimaisten eläinlääkäriasemien sivuilta. Kaikkia suusairauksia ei hammaspesulla

kuitenkaan saa estettyä ja siksi suun röntgenkuvaus, hammassairauksien esiintymiseen liittyvät indikaattorit ja kipuilmeen tunnistaminen ovat olennaisia toimia kissojen hammasterveyden edistämiseksi. BaJaVa ry ja Siam-Orient kissayhdistys ry suosittelevat kaikkien itämaisten kissojen suun röntgenkuvaamista viimeistään kolmen vuoden iässä ja hampaiden säännöllistä harjaamista vähintään joka toinen päivä, suusairauksien esiintyvyyden vähentämiseksi.

Tutkimuksia kissan suun terveydestä

1. Prevalence and risk factors for gingivitis in a cohort of UK companion cats aged up to 6 years J. L. Williams, C. Roberts, R. Harley, T. J. Gruffydd-Jones, J. K. Murray First published: 12 May 2024. **https://doi.org/10.1111/jsap.13737**

2. The Effect of Toothbrushing on Periodontal Disease in Cats; Kate E. Ingham, Cecilia Gorrel, Judith M. Blackburn and Wendy Farnsworth Copyright: © 2002 American Society for Nutrition. Published by Elsevier Inc. https://jn.nutrition.org/article/S0022-3166(22)15206-5/fulltext

3. Oral health indices and microbiota populations of adult cats consuming wet or dry diets Patrícia M., Olivia R. Swanson, Gene Pavlovsky, Chloe R. Dupleix, Stephanie C. J. Sharping and Kelly S. Swanson. Front. Vet. Sci., 25 November 2025. https://www.frontiersin.org/journals/veterinary-science/articles/10.3389/fvets.2025.1678016/full

4. A large case-control study indicates a breed-specific predisposition to feline tooth resorption; K. Vapalahti, H. Neittaanmäki, H. Lohi, A.-M. Virtala. The Veterinary Journal **Date:** June 2024 https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1090023324000728?via%3Dihub

5. The prevalence of reasons for tooth extraction in cats; Chun-Geun, Daehyun Kwon, Kyuyoung Lee, Se Eun Kim and Hyun Min Jo. Evichi Veterinary Dental Hospital, Seoul, Republic of Korea July 2025. https://doi.org/10.3389/fvets.2025.1626701

6. Periodontal disease in cats under primary veterinary care in the UK: frequency and risk factors Dan G O'Neill, Alyx Blenkarn and Alix Freeman et al 2023. https://doi.org/10.1177/1098612X231158154

7. 2025 FelineVMA feline oral health and dental care guidelines; Heidi Lobprise, Co-Chair, DVM, DAVDC, Kelly St Denis, Co-Chair, MSc, DVM, DABVP (Feline)and Jan Yaroslav, RVT, VTS (Dentistry, CP-Feline). 2025. https://doi.org/10.1177/1098612X251398793

8. The Choice of Diet Affects the Oral Health of the Domestic Cat by **Fernando Mata 2015. https://doi.org/10.3390/ani5010101**